

Vzdělávací obor: Přírodopis

Očekávaný výsledek učení: CAP-PRI-004-ZV9-013

Na základě pozorování a společných diskusí analyzuje shody a rozdíly ve vývoji a životních projevech mezi člověkem a ostatními živočichy.

Popis úrovně Na cestě

- Vyjmenuje společné a odlišné znaky (morfologické, etologické...) mezi člověkem a ostatními lidopii (stačí jeden druh).
- Na základě pozorování/filmů/textů o nějakém živočišném druhu (např. primáti, vlci, krkavcovití ptáci, sociální hmyz ...) vyvodí, v čem se jim náš život podobá, a co máme naopak rozdílného (vhodné mohou být především různé etologické aspekty).

Zvíře v nás

Autorka materiálu: Mgr. Petra Jůzlová

Anotace

Výuková úloha umožňuje žákům porovnat zkušenosti jejich chování v některých životních situacích s chováním a projevy chování jiných živočichů. Rozvíjí komunikační kompetenci žáka, zejména jeho schopnost formulovat vhodné argumenty a volit správné pojmy, ale také respektovat názory druhých. Žák se zamýšlí nad morfologickými (též fyziologickými) rozdíly mezi savci a lidmi, vyhledává a ověřuje informace z různých zdrojů na internetu. Při vyhledávání informací používá důvěryhodné zdroje a informace si ověřuje. Některé emoce a způsoby chování vyjadřuje neverbálně. Celková doba pro splnění úlohy je 45 minut.

Zadání pro žáky

Zvířata v pohádkách, příbězích a legendách

Zamysli se nad tím, které zvíře z pohádek a příběhů nejlépe vyjadřuje tvoji povahu. Vytvoř myšlenkovou mapu, která bude obsahovat obrázky nebo pojmy vystihující daného živočicha. Které vlastnosti máte společné? Ve 2 až 4 větách představ vlastnosti spolužákům.

Zvířata ve filmu

Prohlédni si některá videa o životě různých savců i jiných zvířat a doplň tabulku.

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/3065-rec-zvirat>

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/9932-dotykova-komunikace-delfini-simpanzi>

<https://www.youtube.com/watch?v=9OxCz7z64MA>

<https://decko.ceskatelevize.cz/video/e221553111200003>

Doplň tabulku:

Přemýšlej o shodách a rozdílech v životě savců a člověka. Závěry napiš do srovnávací tabulky:

	Savci	Lidé
Pokryv těla		
Stavba těla		
Způsob pohybu		
Rozmnožování		
Péče o mláďata		
Potrava		
Učení		
Společenský život		
Myšlení nebo instinkt		
Další rozdíly či shody ...		

Závěrem:

Zvolte jednoho spolužáka, který bude moderovat diskusi na téma chováme se jako zvířata. Při diskusi používej vhodné pojmy a argumenty. Respektuj při diskusi názory spolužáků.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK komunikační Vyjadřování KKK-VYJ-000- ZV9-001	<i>Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.</i>	<ul style="list-style-type: none"> vytvářím příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky, pocity na dané téma (párové diskuse, debatní kroužky atd.) při podpoře a hodnocení vyjadřování žáků se neorientuji pouze na obsah jejich sdělení, ale také na jeho výstižnost během výuky pokládám dostatečné množství otevřených otázek, které podněcují žáky k přemýšlení a hlubší argumentaci

Metodický komentář pro učitele

Vyučující poskytne podporu při tvorbě myšlenkové mapy. Ideálním místem pro pozorování života savců je návštěva zoologické zahrady, popřípadě využití dokumentů. Vyučující se zaměří na stádová nebo smečková zvířata (sloni, koně, vlci, ...). Vede žáky k pozorování chování savců, způsobů verbální i neverbální komunikace, popřípadě pachových stop. Sledovat je dobré též teritoriální chování zvířat, péči o mláďata, krmení. V této úloze byly využity dokumentární filmy. Úloha je zaměřena na pozorování a popis (slovní i písemný), při kterém se žáci učí používat správné pojmy a formulovat vhodné argumenty. Při závěrečné diskusi se žáci při moderaci mohou

střídat podle témat, která si předem vyberou (např. hlasováním). Podle toho, zda chceme diskusi věnovat více času, probíhá celá lekce ve dvou hodinách.

Popis ověřování

Při ověřování OVU vyučující sleduje

- formulaci při popisu pozorovaného chování, slovní zásobu a termíny, které se vztahují k pozorovanému jevu (např. hierarchie, dominance, podřízenost, sociální chování, pár, stádo, promiskuita, monogamie, komunikace, vzájemná péče o povrch těla – grooming, péče o mláďata, nápodoba, reflex, instinkt aj.). Posuzuje správné použití pojmů při popisu morfologických znaků. (př. vzpřímená chůze po dvou, prohnutí páteře, velikost mozkovny, opozice palce).

Podporuje žáky v účasti v kultivované diskusi, respektování názorů.